

Overganger - hørselshemmede i grunnskolen

Overgangsprosesser er sårbare. Elever med hørselshemming har behov for teknisk, fysisk, psykososial og pedagogisk tilrettelegging av opplærings situasjonen.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 07.08.2015

All nødvendig tilrettelegging må være på plass når eleven starter på skolen om høsten.

Det er skoleeiers ansvar at kompetansen som behøves, er på plass. Det er viktig at pedagogene har fått tilbud om opplæring knyttet til hørselshemming og undervisning av hørselshemmede elever, før de møter den hørselshemmede eleven. Statped tilbyr ulike typer kurs for lærere. Kommunen kan ta kontakt med Statped om hvilke muligheter som foreligger.

Underveis i grunnskoleløpet vil det for de fleste elever være flere endringer i opplærings situasjonen. Forberedelsesarbeidet må starte så tidlig som mulig. Skolen bør derfor peke ut en person som tar ansvaret for å initiere og etablere kontakten med de involverte partene.

Overganger for barn og unge med behov for spesialundervisning

Overgang til videregående skole

I forbindelse med søknad om videregående opplæring har eleven rett til nødvendig rådgiving om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg.

Forskrift til opplæringslova - rett til nødvendig rådgiving

Det er vanligvis rådgiveren på ungdomstrinnet som gir slik veiledning, og som bistår eleven i det praktiske arbeidet med å fylle ut søknad om videregående opplæring.

Selv om det formelle opptaket ikke finner sted før tidligst i mai samme år som eleven skal begynne på en videregående skole, bør forberedelsesarbeidet begynne så snart eleven har bestemt seg for hvilken skole han eller hun ønsker å søke på. Denne prosessen er tidkrevende og må starte tidligere for elever med hørselshemming enn for andre elever.

God informasjon om elevens behov kan føre til at mottakerskolen har lagt forholdene til rette for eleven allerede fra første dag. Informasjonsoverføring kan bare skje etter samtykke fra eleven, og aller helst sammen med eleven selv.

Rådgiveren på ungdomstrinnet bør, etter avtale med eleven og foreldre, ta initiativ til et møte med mottakerskolen. Eleven, foreldre, rådgiveren på avgiverskolen, administrasjonen på mottakerskolen og PP-tjenesten, både på grunnskolen og den videregående skolen, bør være til stede på et slikt møte.

Det er viktig å sikre at noen med hørselsfaglig kompetanse er med i forberedelsesarbeidet. Hvis PP-tjenesten ikke har denne kompetansen, kan de søke Statped om bistand. Dersom flere instanser er involvert i arbeidet, bør alle ta del i denne møtevirksomheten.

Der det er utarbeidet en individuell plan, er overgangen beskrevet i denne planen. Det er som oftest også etablert en ansvarsgruppe som vil initiere og stå for gjennomføringen av prosessen.

Silje forteller om overgangen til videregående skole: - Etter jul i 10. klasse ble jeg, sammen med foreldrene mine, innkalt til et møte med rådgiveren på ungdomstrinnet. Sammen fylte vi ut søknadsskjema om inntak på særskilt grunnlag. I april ble vi innkalt til et møte på den videregående skolen. Der møtte rådgiveren på videregående, PP-tjenesten og audiopedagogen som hadde fulgt meg siden jeg fikk høreapparat som 7-åring. Jeg fikk delta aktivt i møtet med tanke på mine behov for tilrettelegging. Jeg fikk løfte om å ha samme klasserom gjennom hele videregående. I dette rommet ble det lagt plater i taket og installert teleslynge. Etter dette gikk jeg sommeren i møte uten bekymring, og visste at alt lå til rette før skolestart.

Valg av opplæringsløp og skoletilbud i videregående opplæring

I læreplanverket for Kunnskapsløftet er utdanningsvalg et obligatorisk fag på ungdomstrinnet. Fokus på dette faget på ungdomstrinnet kan være med på å sikre at elever med hørselshemming blir bedre i stand til å foreta riktige utdanningsvalg.

Det er eleven selv som velger opplæringsløp og søker om videregående opplæring. Elever med hørselshemming kan velge opplæring ved en videregående skole i eget fylke, ved en knutepunktskole eller ved en skole for hørselshemmede. Se www.vilbli.no.

Elever som vurderer hvilket tilbud som kan være aktuelt for dem, har anledning til å hospitere på skolen for

å danne seg et inntrykk av tilbudet. Det anbefales at elever, foresatte eller skoleansatte som bistår hørselshemmede elever som søker seg til videregående opplæring, tar kontakt med aktuelle skoler for å avtale hospitering i god tid før søknaden om videregående opplæring skal sendes. Hospitering kan være aktuelt både på 9. og 10. trinn i grunnskolen.

Muhammed har vært tunghørt siden han var liten, og han bruker høreapparater. Han er nettopp begynt i 10. klasse. Rådgiveren ved skolen inviterer ham til en samtale for å snakke litt om hva Muhammed tenker om neste skoleår når han skal begynne i videregående opplæring. Muhammed er ikke helt sikker på hva han har lyst til, og rådgiveren ordner det slik at han får lov til å hospitere på en videregående skole for å prøve ut et par av de alternativene som kan være aktuelle. Når Muhammed har bestemt seg for hvilket utdanningsprogram han er interessert i, tar rådgiveren kontakt med både PP-tjenesten og den aktuelle skolen og ber om et møte.